

1

‘In de volksmond’. ‘Van oudsher’. Dat zijn de woorden die voorafgaan aan de bewering dat wij, eksters, graag glimmende voorwerpen stelen. Die woorden kloppen. Ringen. Sieraden. Goud- en zilverwerk. We klemmen ze in onze bek en nemen ze mee om onze nesten te versieren. We zijn dieven, dieven van de schoonheid. De stelende ekster is zelfs een personage in de opera *La gazza ladra* van Gioachino Rossini uit 1817. Een dienstmeisje wordt bijna geëxecuteerd omdat ze een zilveren lepeltje zou hebben gestolen, terwijl de echte dader een ekster is.

Gauwdieven. Stelende rotzakjes. Zo staan we bekend. Dat we stelen om te versieren, en niet uit arrogantie, en dat we hoogbegaafd zijn, dat wordt te weinig gezegd. Zo zwart-wit als ons verenkleed is ons verhaal dus niet – zoals geen enkel verhaal dat ooit is.

Het is meer dan tweehonderd jaar geleden dat een ekster een hoofdrol mocht vervullen. Is het daarom dat ik het tijd vind om nog eens op te duiken in een verhaal?

Misschien. Of misschien ben ik dit verhaal binnengevlogen omdat ik er zelf mijn voordeel uit kon halen. Misschien lag ik al langer op de loer om te stelen wat zo

onbedekt in haar ogen weerspiegelde. Ik zag het wanneer ze 's zomers neuriënd de was ophing. Ik zag het wanneer ze in bikini op haar ligbed lag, strategisch opgesteld zodat de burens haar niet konden begluren.

Bij die burens viel niets meer te stelen. Het waren oude mensen, eeuwig zittend achter de ramen van hun serviceflats, het licht in hun ogen gedoofd, hun gedachten zo bestoft dat ze voor mijn nest maar weinig konden betekenen. Gesloten hoofden waaruit onmogelijk nog iets blinkends los te peuteren viel.

Nee, dan zij: je zoekt het exemplaar met de minste weerstand, waarbij de schitteringen onbeschermd aan de oppervlakte liggen. Want doeltreffendheid is alles, een maximale opbrengst met een minimale inspanning. Zo draait de wereld en zo is ook de natuur. Mijn natuur.

Het begon, zoals altijd, met een kleine diefstal waarvan ik dacht dat die geen kwaad zou kunnen. Toen ik haar de voorbije zomer op dat ligbed zag, deze keer niet in bikini maar in short en topje, wist ik dat ik eindelijk mijn kans moest grijpen. Haar lichaam was half naakt, haar gedachten waren bloter dan ooit. Het leek alsof de zon haar tot stilstand had geschenen, terwijl het in haar hoofd onophoudelijk bleef doorgaan, overkookte bijna. Geen beter moment om haar van die last te verlossen dan dit. Het was nu of nooit. Het was nu.

Het was nu sommige van haar gedachten nog blonken als mijn verenkleed, dat ik moest toeslaan.

2

Je legt je hoofd in je nek en kijkt naar de zon, die de voorbije zomer ook bij ons moet hebben geschenen, maar daar heb je niets van gemerkt. De zon was gewoon een gele schijf aan de hemel, zoals jijzelf gewoon een lichaam was met een hoofd erop.

Je vraagt je af hoe het zover heeft kunnen komen. Dat je hier staat. Hier, op deze plek. Je kijkt naar je schoenen. Felgekleurde sneakers met vrolijke roze veters. Sneakers met gaatjes aan de zijkant om de lucht door te laten – alsof lucht er nog toe doet. Ironischer kunnen schoenen niet zijn. Nu je voeten al twee maanden als loodzware blokken aanvoelen, lijken ze op pointes aan een klompvoet. Ja, ze zouden willen dansen, maar alles slaapt en sleept. En jij stapt niet meer, je strompelt.

Het is zondag. Het is nazomer. Het is stil. Achter je liggen de maïsvelden. Je denkt aan hoe je als kind de rijpe kolven tot leven wekte. Je duwde de groene schutbladeren naar beneden en toverde die om tot een Hawaïaans rokje. De rosbruine haarachtige draden bovenaan spreidde je open tot een weelderige afro-haardos. Je pulkte op de juiste plekken wat maïskorrels weg, duwde er steentjes in en zag ogen, oren en een neus ver-

schijnen. Je denkt aan hoe gemakkelijk alles toen nog was.

Hoe heeft het zover kunnen komen? Dat je hier staat, in de dorre aarde aan de rand van een maïsveld en dat je van de drie bomen hier vlakbij, die je als de jouwe beschouwt omdat ze er al je hele leven zijn, niet eens de schoonheid meer ziet. Hoe heeft het zover kunnen komen? Dat je hier staat, omdat je hoofd leeg en tegelijk vol is, en je alleen nog fantaseert over hoe je je krachten zou kunnen vergaren om het te *doen*, het gewoon te doen; zo lastig kan het niet zijn, het simpelweg te *doen*.

Het is niet de eerste keer dat je hier staat, aan de spoorweg die zich op nog geen kilometer van je ouderlijk huis bevindt. Toen je nog studeerde, hoorde je, als de wind uit het westen kwam, in je kamer de trein voorbijdenderen. Ofwel was het de trein uit Brussel die om kwart over elk uur naar zee reed, ofwel de trein die om kwart voor elk uur in de omgekeerde richting ging.

Nu denk je alleen nog aan die trein als middel. Een middel dat een einde kan maken aan de ellende. Aan de pijn die je al maanden voelt en die niemand ziet en die niet met paracetamol te bestrijden is. Je denkt aan de mieren in je kop – ja, je *kop*, want wie kan zo'n vijand nog een hoofd noemen? Een steeds groter nest zijn de mieren gaan vormen. Niet, zoals bij levensechte, een nest met een uitgekiende structuur, maar eentje waarover iemand een emmer gif kieperde zodat alle samenhang is weggevreten. Een aarden hoop rotzooi bleef over, met doodlopende gang naast doodlopende gang. Een gekmakend stelsel waaruit niet te ontsnappen valt.

Het is 18.15 uur. Zo meteen zal de trein passeren, op weg naar de kust, met misschien nog een handvol passagiers op de plakkerige zetels die aan het einde van hun rit de zon willen zien ondergaan. Je staat hier voor de zoveelste keer om te controleren of de trein op deze plek genoeg snelheid heeft om de stilte in je hoofd voor altijd te doen terugkeren.

Ja. Hier heeft de trein voldoende snelheid. Jouw rustplek ligt veilig in de avond. Stilte wenkt in de ogen van de aanstormende locomotief.

3

Op een ligbed zit een vrouw. Ze ligt niet. Ze zit. Het hoofdeinde staat rechtop. Haar handen steken in de zakken van een verwassen jeansshort. Wie haar kent, zal verbaasd zijn dat haar benen niet bruin zijn, maar bleekjes nog, alsof alleen de eerste lentezon ze aarzelend heeft aangeraakt. Altijd wilde deze vrouw in alles de beste zijn, ook op de lagere en middelbare school in een kampioenschap dat geen officiële naam droeg maar onder meisjes wel degelijk bestond: dat van pronken met de meest gebruinde benen. Op vakantie ging ze nooit, want dat was te duur voor haar ouders. Toch maakte ze er een erezaak van om tegen 1 september op de hoogste trede der bruinbenen te prijken. Ze genoot wanneer klasgenoten vroegen waarheen ze op reis was geweest. Ze koesterde de verbaasde blikken als ze antwoordde: 'In mijn tuin.'

Vandaag is de hemel boven haar net zo wolkenloos als lag ze ergens in het zuiden aan het zwembad. Maar daar is ze niet, al is ze ook niet helemaal hier. Haar benen zijn bloot. Net boven de enkels is er een dun lijntje dat de kleur van haar kuiten onderscheidt van die van haar voeten. Het is een haast onzichtbare streep die

aangeeft dat ze ook dit jaar heeft gefietst, maar minder dan anders.

Ze kijkt naar de bomen achter het appartement waarin ze al tien jaar woont. Ze zijn grasgroen onder de staalblauwe hemel. ‘Grasgroen’? ‘Staalblauw’? Het zijn woorden die uit een schoolboek lijken te komen, want het vonkende is de voorbije maanden uit haar woorden geslopen. Alsof de taal zich samen met het zweet van haar warme lichaam naar buiten heeft gewurmd – weg hier, weg uit dit zinkende schip.

Wat niet gevlucht is, is het dier dat op haar rechterschouder zit. Ze heeft het nog niet gezien. Niet in de ogen gekeken. Zijn harkerige roep nog niet gehoord. Al bespeurde ze misschien wel zijn aanwezigheid, want toen het beest daarnet zijn klauw een centimeter naar rechts verplaatste, viel het lint van haar topje langs haar schouder omlaag. *Bonjour tristesse.*

4

Ik weet dat ik het niet zal doen – intussen weet ik dat. Dat ik het niet mag doen. Ik heb een paar keer mijn voeten vooruitgeschoven op de roestige keien en mijn lichaam in een kramp voelen schieten. Maar toch ben ik blijven terugkomen, omdat de mogelijkheid dat het *kan*, dat ik het misschien op een dag zou durven, het enige is wat me nog troost. Terugkeren naar die vertrouwde trein is een van de weinige dingen die me staande houdt. Als het echt niet meer gaat, is er altijd nog dit. Deze uitweg. Deze oplossing. Deze dure grap (dat heb ik op Google gelezen) om er een eind aan te maken. Als de mieren blijven krioelen, is de trein de beste verdelger.

Ik pluk een klaproos, die altijd mijn lievelingsbloem is geweest. ‘Klaproos’, laat mijn smartphone weten, ‘is een pioniersplant, die als eerste op een pas omgewoelde of vervuilde, schrale grond groeit waar andere planten het moeilijker zullen hebben. Wanneer een veld wordt omgewroet, door een boer of een granaat, zullen de zaden die al jaren in de grond zitten naar boven komen.’ En: ‘De bloem blijft een mooi symbool voor de kracht en schoonheid die kan groeien uit complete verwoesting.’

Dat laatste heb ik al zo vaak horen zeggen.

What doesn't kill you makes you stronger.

Je zult hier sterker uit komen.

Na regen komt zonneschijn.

Boven de wolken, leert een blik uit het vliegtuigraam, is de lucht altijd blauw.

Telkens had ik geknikt, maar vanbinnen mistroostig weggekeken. Hoe konden mensen dat zomaar beweren – dat alles altijd goed komt? Ik voelde de tederheid in hun goedbedoelde woorden: ze wisten ook niet hoe om te gaan met een ziekte die zich zo goed als onzichtbaar weet te maken, en dus zeiden ze aarzelend wat ze dachten te moeten zeggen.

Het geluid van de trein is weggeëbd. Een zwaluw knettert door de lucht. Ik wandel over de brokkelige aarde langs het maïsveld. Ik heb het weer niet gedurfd en vervloek mezelf, maar ben tegelijk blij. Vooral voor de mensen die ik anders met onnoemelijk veel pijn zou achterlaten. Al is het toch ook *mijn* leven, en *mijn* einde, denk ik meteen daarna. Wanneer ik het grindpad uit de velden verlaat en op de asfaltweg van de nieuwbouwwijk kom, zie ik een man. Hij sproeit zijn gras, hoewel dat niet mag omdat er door de hitte van de voorbije zomer een watertekort is. Hij ziet er tevreden uit, zelfzeker. Bloot bovenlijf, teenslippers, felgele tuinslang als een trofee in de hand. Hij glimlacht. Ik glimlach terug.

Je vraagt je af hoe hij dat doet, er zo gelukkig bij lopen. Je vraagt je af of hij het ziet, dat er mieren door je hoofd kruipen. Je vraagt je af of hij het kan ruiken, dat je al maanden in een mufte kelder leeft en dat je de eerste

trede van de trap niet kunt vinden, laat staan de lichtschakelaar, die daar ergens onbereikbaar bovenaan in de muur verborgen zit.